

Visie Boerenraad op land- en tuinbouw in 2030 (april 2020)

Boerenraad: voor boeren, door boeren, onafhankelijk en diepgeworteld in de sector

Op weg naar een land- en tuinbouw die natuurgedreven, sociaal verbonden en economisch gedragen is.

Op veel plaatsen in Nederland werken boeren en tuinders met moed en doorzettingsvermogen en met eigen vormen van natuurgedreven en sociaal verbonden voedselproductie aan een vitaal platteland. Zij doen dat met een grote diversiteit aan bedrijfsvormen en verdienmodellen: gangbare boeren, biologische boeren, natuur-inclusieve boeren, permacultuurboeren, bodemboeren, agro-ecologische boeren, zorgboeren, grondgebonden boeren, voedselbosboeren, enz. Ze werken met zorg voor de bodem, met minder vee per hectare, met eigen voer, met veel ruimte voor natuurlijk gedrag van hun dieren en met nieuwe diensten.

We zien gemengde bedrijven met combinaties van veeteelt, akkerbouw en tuinbouw en met een duidelijke visie op de gezondheidswaarden van hun producten. Met eigen verwerking in producten als kaas, zuivel, brood en vlees. Met een grote diversiteit aan groenten en fruit in combinatie met natuurwaarden. Met directe verkoop aan consumenten, bedrijfsrestaurants, zorginstellingen en horeca, ook via nieuwe organisatiemodellen zoals CSA's (Community Supported Agriculture) en Herenboeren. Met combinaties van functies in zorg, onderwijs, kinderopvang, natuurontwikkeling, educatie en toerisme, waarbij al deze boeren laten zien dat de landbouw cruciaal is voor onze voedselvoorziening maar tegelijkertijd zoveel meer is dan dat. Dat doen zij zowel individueel als collectief in verschillende organisaties, sommige net ontstaan, anderen al tientallen jaren actief.

Waarom een Boerenraad

Voortbouwend op deze boeren zien wij als Boerenraad de kracht en potentie van al deze verschillende vormen van land- en tuinbouw. In die variëteit zit ook de toekomst voor de agrarische sector in ons land. De Boerenraad wil zich daarvoor inzetten en de sector daarmee een nieuw perspectief bieden, juist nu boeren onder grote druk staan. Een perspectief met ruimte voor meer in plaats van minder boeren.

We willen een systeemverandering waardoor de huidige focus op volume, technologie en lage prijs verandert in een landbouw- en voedselsysteem waarin diversiteit, een integrale en gebiedsgerichte aanpak, duurzaamheid, gezondheid, dierenwelzijn en eerlijke prijzen centraal staan.

Vanuit die ambitie staan wij voor een land- en tuinbouw die natuurgedreven, sociaal verbonden en economisch gedragen is.

- **Natuurgedreven**

Wij zien in 2030 een landbouw- en voedselsysteem waarin boeren op hun bedrijven de natuur als uitgangspunt nemen. Zij dragen structureel bij aan het herstel van landschapswaarden, bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit, waterkwaliteit en waterretentie. Zij zorgen ervoor dat veel CO₂ in de bodem wordt vastgelegd. Het gebruik van fossiele brandstoffen is bij hen in 2030 op weg naar eindigheid en zij zetten vol in op de inzet van hernieuwbare energie. Kringlopen worden op zo klein mogelijke schaal gesloten, op het eigen bedrijf of met partners dichtbij. Dieren worden gezien als intelligente wezens en worden gehouden op een daarbij passende wijze, respectvol en dichtbij hun natuurlijk gedrag. Natuurvreemde bestrijdingsmiddelen en kunstmest zijn gaandeweg vervangen door natuurlijk plaagbeheersing. Biodiversiteit en

bodembioologie zorgen voor een ecosysteem dat in balans is waardoor de impact van ziektes en plagen beperkt blijft.

- **Sociaal verbonden**

Landbouw en voedselproductie is gebaseerd op maatschappelijke waarden als gezondheid, leefbaarheid, voedselzekerheid en voedselveiligheid. Voedsel verbindt boeren en burgers, en het verbindt mensen in hun eigen dorp of wijk. In 2030 draagt het boerenbedrijf bij aan de leefbaarheid van stad en platteland als centrum van werkgelegenheid, bron van gezond en veilig voedsel en hoeder van een aantrekkelijk landschap voor recreatie en toerisme. Boeren leveren belangrijke diensten aan de zorgsector en het onderwijs en zijn onderdeel van een inclusieve gemeenschap. Een gemeenschap waar voedsel wordt gewaardeerd, waar burgers zich bewust zijn van de effecten van hun keuzes en ook weer voedselvaardig zijn.

- **Economisch gedragen**

In 2030 gaan boeren op een verantwoorde wijze om met de grondstoffen die zij tot hun beschikking hebben. De gezonde producten en waardevolle diensten die zij voortbrengen dragen bij aan de reële economie en voegen waarde toe aan de gemeenschap. De vraag naar deze producten is groot. Boeren kunnen hiermee een eerlijke boterham verdienen die in verhouding staat tot de inspanningen die zij leveren en de risico's die zij lopen. Boeren hebben een stevige positie in de keten en kunnen op transparante wijze invloed uitoefenen op de prijs van hun producten en diensten die dan de werkelijke kosten en ontwikkelde waarden reflecteren. Boeren zijn in hoge mate soeverein. De afhankelijkheid van financiers, leveranciers en grote afnemers is sterk verminderd. Speculatie op de waarde van grond, oogsten en gebouwen is in 2030 fors terug gedrongen. Het GLB is niet meer nodig als inkomenssteun, maar wordt ingezet voor investeringen in een natuurgedreven en sociaal verbonden landbouw.

Vanuit deze principes gaan we in gesprek over heikle thema's zoals: hoe versnellen we de omslag naar het beoogde nieuwe landbouwmodel? Hoe komen we naar een landbouw volledig gebaseerd op hernieuwbare bronnen? Hoe kunnen we inputs van buiten de kringloop zo snel mogelijk afbouwen? Hoe krijgen boeren zo snel mogelijk een reële vergoeding voor hun bijdrage aan ecosysteemdiensten en andere belangrijke maatschappelijke waarden? Hoe faciliteren we gangbare boeren bij hun omslag?

Uitgangspunten

Wij staan als Boerenraad voor een aantal basale uitgangspunten.

- **Vertrouwen**

Wij gaan uit van vertrouwen in mensen. In ons bijzondere beroep van boer waarbij wij vaak grote oppervlakten grond beheren en werken in en met de natuur voelen wij verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige omgang met bodem, dieren, water, lucht en biodiversiteit. Wij zijn solidair met elkaar en onze omgeving en willen leren van positieve en negatieve ervaringen van onszelf en andere boeren. Wij werken vanuit deze grondhouding aan het produceren van gezond voedsel en gewaardeerde diensten en daarmee aan het bereiken van maatschappelijke doelen. Wij willen vertrouwen krijgen en verantwoording afleggen om op onze eigen manieren die doelen te bereiken. We worden hierbij gesteund door stimulerende en doelgerichte wettelijke kaders.

- **Eerlijk en transparant**

Om vertrouwen te verdienen zijn wij naar overheid, burgers en elkaar eerlijk en transparant over kosten, effecten en inspanningen om de gewenste doelen te behalen.

- **Integraal en gebiedsgericht**

In 2030 worden uitdagingen op het gebied van landbouw en voedselvoorziening integraal en op de gepaste schaal aangepakt. Per gebied worden vanuit het specifieke karakter van bodem, landschap en cultuur de integrale verbanden gelegd tussen de diverse opgaves in de betreffende

regio. Daardoor is er sprake van een grote diversiteit aan initiatieven die ook raakvlakken hebben met duurzame energie, zorg, onderwijs, toerisme, woningbouw, etc.

Wie is en wat doet de Boerenraad?

De Boerenraad is een tijdelijke oplossingsgerichte club voor boeren, door boeren, onafhankelijk en diep geworteld in de sector. De Boerenraad wil boeren perspectief bieden en de hobbels opruimen op weg naar een toekomstbestendige landbouw die in balans is met natuur en samenleving.

Aan de hand van onze visie en onze uitgangspunten wil de Boerenraad boeren inspireren en perspectief bieden en zich in de komende periode vooral richten op de volgende hobbels/thema's:

- Betaalbare toegang tot grond voor toekomstbestendige landbouw
- Een inspirerend wettelijk kader dat op een integrale manier en via ambitieuze doelen toekomstbestendige landbouw stimuleert
- Financiering van de omslag naar een toekomstbestendige landbouw via een andere inzet van bestaande middelen zoals landbouwsubsidies en extra nieuwe middelen die het boeren mogelijk maakt de beoogde omslag te maken
- Kennis, leren, onderzoek en onderwijs
- Versterken van de positie van de boer in de keten o.a. door eerlijke prijzen en beloningen, korte ketens en versterking van de sociale rol van de boer

We gaan hier op een pragmatische en oplossingsgerichte manier mee aan de slag waarbij de stem van de boeren doorslaggevend is. We werken nu een plan uit om genoemde hobbels concreet aan te pakken.

April 2020